

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP, N. Prinsengracht 10
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. GETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

- VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. -

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 md. Buitenland 65 cent. Losse nummers 3 cent.

INHOUD: Een herdenking. — Nieuw jaar en nieuwe strijd. — Terugblik op het Buitenland I. — Onze dagpers de Fransche democratie. — Troelstra's politiek systeem der sociaal-democratie III. — Afrikaander brieven I: Immigranten-socialisme — Kapitaal en Arbeid. — Brieven uit België IV: Congressen. — Economische Kroniek: Handels- en Kantoorbedienden. — Uit de Vakbeweging: Kerstcongressen. — Ontvangen boeken.

Zij, die zich op het tweede kwartaal wenschen te abonneeren, kunnen dit nu reeds doen en ontvangen dan de nog verschijnende nummers van dit kwartaal gratis.

DE ADMINISTRATIE.

Een herdenking.

Begin Februari 1908 zal het 60 jaar geleden zijn, dat het „Communistisch Manifest”, waarvan de samenstelling door den „Bond der Communisten” in 1847 werd opgedragen aan Karl Marx en Friedrich Engels, verscheen.

De Federatie Amsterdam van de Sociaaldemocratische Arbeiderspartij heeft besloten dit feit te herdenken door een groote demonstratie, welke gehouden zal worden op 10 Februari in het „Paleis voor Volksvlijt”, te Amsterdam.

Verschillende sprekers zullen het woord voeren, terwijl het feestelijk karakter verhoogd zal worden door de medewerking van de Zangvereniging „De Stem des Volks” (onder directie van Otto W. de Nobel), die onze liederen zal ten gehore brengen.

Arbeiders! zorgt, dat door massale opkomst deze herdenking van het Revolutie-jaar 1848 een waardige demonstratie worde. Levend in het teeken van de Russische Revolutie zijn de proletariërs van heden, de erfgenamen van de Kommunisten, dit aan de strijders van 1848 en aan hun eigen strijd verplicht.

Nieuw Jaar en Nieuwe Strijd.

„Een nieuw jaar en een nieuwe strijd. Ziedaar onze schoone en fiere gedachten bij het aanschouwen van de groei van het eens in reusachtige legers opstaande, zegevierende proletariaat.” Zóó schreef de vorige week onze medewerker W. A. H. in zijn artikel „Resultaat van heerschend kapitalisme.”

En wij herhalen het. Vooral voor het Hollandsche proletariaat, vooral thans brengt het Nieuwe Jaar nieuwe strijd. Partij en Vakbeweging moeten, zullen zich los maken van hun laatste gedachtetjes, over politiek en sociale wetten. Ze zullen tezamen een nieuwen strijd tegen gansch het Kapitalisme te strijden hebben. Niet de liberalen zullen ons, ook na de krisis niet, het Arbeiders-Kiesrecht brengen. Al doen ze wéér pogingen om de arbeiders nog langer aan den band te houden, en al zullen er onder de onzen zelfs wel wéér zijn, die zich door de liberale „reactie mét frazes” makkelijker laten vangen, dan door de klerikale „reactie zonder frazes”, wij doen niet mee. Wij doen ook niet mee, en geen klasse-bewust en politiek wat verder ziend vakarbeider mag langer mee doen aan de bedriegelijke en verlammeende illusie, dat er van een sociale wetgeving, van een werkelijke beweging zelfs voor den 10-urendag nog iets terecht kan komen voor en alear het Hollandsche proletariaat den strijd heeft aanvaard, actief over de gansche linie voor het Algemeen Kiesrecht. Alleen de Sociaal-democratie en de Vakbeweging zullen het Kiesrecht voor de

Onder Redactie van:

J. C. GETON, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

arbeiders veroveren; en geen hervorming van belang zal meer voor vak- of politieke beweging worden veroverd buiten dien strijd.

Wie bijv. gelezen heeft, wat Schaper over „De Dag van Rappard” schreef in het jongste nummer van „De Volksstrijd”, die zal het met ons eens zijn, dat we in het nieuwe jaar en na de politieke crisis, hoe die ook eindige, niet de oude wegen maar een nieuwe hebben te gaan. Schaper schrijft dan:

„Met zekere welwillendheid is dit Kabinet-de Meester door de sociaal-democraten ontvangen. Het gaf eenige verademing na Kuyper's optreden. Herhaaldelijk is het door ons gered geworden. Gevoelig voor de uitslag van de stembus in Juli 1905, hebben we ons met dit Kabinet een weinig getroost, op hoop van zegen. Er was niet beter en de verkiezingsbeloften der vrijzinnigen waren betrekkelijk schappelijk.”

Nog langen tijd zullen de verkiezingsbeloften van de vrijzinnigen schappelijk blijven, denken wij, maar het wordt zaak, dat de Socialistische van den beginne af zich minder schappelijk, minder welwillend toonen tegenover dergelijke bedriegelijke beloften. Wij hebben niets te redden dan onze eigen socialistische organisatie. Wij hoeven ons niet te troosten met ééinig Kabinet, want de zegen voor het proletariaat komt alleen uit de eigen kracht, uit de vereenigde, dubbel-machtige wil en strijd van Partij en vakbeweging.

Maar Schaper toont zelf in zijn artikel aan: *het politiek verraad* van de vrijzinnigen bij leger en vloot, terwijl juist van bezuiniging daar, alleen wat voor de arbeiders kon los komen. Schaper wijst er zelf op hoe de „sociale minister” Veegens, gelijk een andere Millebrand, miljoenen in de schoot wierp der kapitalisten, hij, die de arbeiders wat brengen moest, maar niet kon en niet wilde. Schaper wijst op het nare gedrag van den Minister Rink bij de voorgenomen Haagsche Kiesrecht-betooging, en van den Minister van (klasse-) Justitie bij de schandelijke gratieverleening aan de Groningsche fabrikanten Pot & Terborg. Schaper heeft het terecht niet noodig geacht voort te gaan in zijn opsomming. Maar hij had nog kunnen wijzen op het militair vertoon te Rotterdam tegenover de stakende bootwerkers en op het vele, dat de Regeering niet heeft gedaan. Wij voor ons ontkennen, dat er iets op de goede zijde van deze Regeering staat.

Doch hoe dit zij, ons dunkt deze liberale Regeering is een ervaring te meer, ook voor wie het vroeger niet weten wilde: *de burgerlijke democratie kan en wil ook in Holland geen voor de arbeiders belangrijke hervormingen meer brengen.* En als we nu zien, dat ook Schaper erkent, dat het „blijkt” dat „de massa voor blanko toch niet warm te krijgen is”, dan komen we op grond van één en ander nogmaals tot onze stelling: Niet de tegenstelling tusschen democraat en conservatief dringt zich thans hier op en dringt de clericale antithese uit de politiek. Niet deze tegenstelling, want we zien juist de democratische bourgeoisie haar principen op alle gebied verzaken in de Regeering-De Meester, haalt ons politiek leven uit het moeras. Alleen de tegenstelling arbeid-kapitaal zal de arbeiders tegen de twee reactionaire politieken in, tegen de klerikale en de liberale, voorwaarts brengen. *Hier de arbeid en de vooruitgang, daar het kapitaal en het behoud,* wordt ook voor Holland meer en meer op grond van onze jongste ervaring de eenig mogelijke leus in de politiek. Wie ons bezig houdt met andere leuzen, zij 't ook „voorloopig”, zij 't ook met de heste „bedoelingen”

Advertentiën.

Per regel 10 cent
Bij abonnement speciaal tarief.

voor de arbeiders, die houdt de arbeiders op, die voert ze af van den snelsten weg om uit 't kapitalisme en zijn ellende te geraken, en ook van de beste om eenige belangrijke hervorming te veroveren. Zulk een politicus speelt, zonder dat hij het weet en wil, het politieke spel van de Hollandsche bourgeoisie.

* * *

Nieuwe strijd dus zij in het Nieuwe Jaar het parool. Maar dan ook „nieuwe gestalten, nieuwe vormen, krachtiger dan ooit” moeten zich hier ontvouwen. Wij hebben, terwijl de bourgeoisie misschien nog maanden en maanden in allerlei vormen de politiek laat voort-„kriseln”, de tijd over de nieuwe vormen voor onze Kiesrechtstrijd na te denken. Ons Kongres nadert en de voorstellen daaromtrent moeten komen. Onze beweging moet een massa-beweging worden. In die massale beweging zal de Sociaal-demokratie openlijk de leiding hebben. Voor de nieuwe massa-beweging is de oude vorm van het Nederl. Kiesrecht-Comité, gebaseerd op de illusie van aansluiting van burgerlijke partijen, ongeschikt, zoowel om haar voor te bereiden als om haar te leiden. Nu we met die illusie afgedaan hebben, hebben we ook met het — trouwens onpraktische want dure — Kiesrecht-Comité afgedaan. De Partij zal de nieuwe Kiesrecht-strijd voorbereiden en leiden. Hier zal de Vakbeweging de vaan van de Sociaaldemocratie gaan volgen. Niet 'n vakbond zal — zooals thans — moeten beraadslagen over aansluiting bij het Kiesrecht-Comité, maar de georganiseerde Vakbeweging, dus het N. V. V., zal als de Sociaal-democratie de leiding neemt, moeten beraadslagen over steun aan de nieuwe Kiesrecht-beweging. Niet trouwens door hier en daar en overal pogingen te doen tot organisatie zal het Vakverbond vasten voet krijgen in Nederland, niet door iets te verwachten van de vrijzinnigen vóór het Kiesrecht er is, zal de vakbeweging de noodige sociale hervormingen in Nederland aan de orde kunnen stellen, maar in en door den strijd. Door den strijd voor het Algemeen Kiesrecht tezamen met en onder leiding van de Sociaaldemokratie, zal het N. V. V. vast gaan wortelen en groeien in de Nederlandsche arbeidersbeweging.

Hiertoe zullen o.i. de Sociaal-demokraten hebben mede te werken in het Nieuwe Jaar en op het aanstaande Congres. Hier kunnen voor het eerst weer wezenlijk samenwerken in de S. D. A. P. de strijders van alle richtingen. Hier zal blijken, hoe de strijd tegen het Kapitalisme over de gansche linie ons ook innerlijk de direct noodige eenheid en kracht zal brengen.

En, kameraden, om dien strijd te beginnen staan we er gunstig voor. Door de ekonomische krisis zal ook de vakstrijd in beweging worden gebracht. Reeds vroeger wezen we op Henri Polak's uiting omtrent de verovering van den 8-urendag. Er zijn nog wel meer krisis-verschijnselen bij de Diamantbewerkeren, die direkt tot scherpen strijd kunnen voeren. En niet bij de Diamantbewerkeren alléén. Misschien zullen zij vóórgaan, maar de andere vakarbeiders zullen in de toenemende krisis eveneens toenemende reden vinden tot directen strijd. Zoo kunnen de krisis op de markt en de krisis in de politiek hand in hand gaan, om de arbeiders allerwegen in Holland tegen het kapitaal in beweging te brengen.

Als het Kiesrecht vooraan staat in den strijd, dan zien we onze legers reeds groeien. Als onder die leuze en met het parool van den wettelijken achturedag

onze Meidag gevierd zal worden, nadat het Congres in deze richting besloten heeft, dan gaan wij weer een schoonen, nieuwen strijd tegemoet.

Weg dus met de oude gedachten van welwillendheid tegenover onze oude vijanden, de liberalen. Sociaal-demokraten en vakarbeiders, we gaan ons gereed maken tot een nieuwen strijd in het nieuwe jaar!

Wp.

Een terugblik op het Buitenland.

I.

Weer behoort een jaar van den strijd der arbeidersklasse, in de Internationale verenigd ter verovering van een nieuwe wereld, tot het verleden.

Een nieuw strijdjaar begint en wij wenden onze blikken een oogenblik achterwaarts om te peilen, hoever wij zijn gevorderd, of het afgelopen jaar door het proletariaat bevredigend mag worden genoemd.

O, hoe geheel anders is voor ons zulk een terugblik dan voor diegene, die in de burgerlijke gedachtenwereld, in de wereld der warenproductie in 't algemeen, waardoor heel het beeld der wereld in den sluier van een Mysterie gehuld wordt, bevangen is, hij zij arbeider of bourgeois, intellectueel of weinig ontwikkeld. Voor de strijdende arbeidersklasse is heel het wereldbeeld veranderd.

Die diepe afgrond, waarvoor denkers van alle eeuwen met ontzetting soms, met verbazing of bewondering hebben gestaan, de afgrond, welke voor hen het verleden was, bestaat zoomin meer voor den klassebewusten proletarier als het onontsluierbare beeld der Toekomst.

Terwijl een wijsgeer als Marcus Aurelius, de Stoïcynsche Keizer van het ondergaande Romeinsche Rijk onder meer daarom nog heden ten dage door zoovelen der gevoeligsten en besten uit de bourgeoisie wordt gelezen, omdat hij bijzonder sterke uitdrukking gaf aan het gevoel, dat het tegenwoordige door den mensch slechts als een eenzame rotstop is tusschen twee oneindig diepe afgronden, is voor het eerst in de wereldgeschiedenis, het onderscheid tusschen het Verleden en de Toekomst voor den strijdenden proletarier verdwenen.

Hem zijn verleden en toekomst slechts de helling van één berg, die zijn klasse nu eens sneller, dan weer met grooter moeilijkheden en bezwaren bestijgt, tot waar de oneindige gezichteinder der socialistische maatschappij zich opent. Verleden, heden en toekomst zijn voor hem opgelost in één hoogere eenheid, den Strijd.

Oneindige krachten, hij weet het, de ontwikkeling van de productiviteit van den menschelijken arbeid, waarvan hij zelf de drager is, heffen hem op, niet mechanisch, maar door den gemeenschappelijken strijd, door de gemeenschappelijke organisatie, door de maatschappelijke ontwikkeling.

En hij weet dat hij buiten dien strijd, buiten de organisatie niets, een eenzame en zwakke, maar in den strijd en door de organisatie machtig en sterk is; dat in haar zijn individuele krachten en aanleg zich kunnen ontplooiën, dat hij in hen leeft en zij door en in hem leven.

Wanneer wij dan terugzien op het jaar 1907, valt onze blik in de eerste plaats natuurlijk op het Internationale Wereldcongres van den arbeid, dat in Augustus te Stuttgart vergaderde.

De Internationale congressen ontleenen hun waarde vooral aan den meestal voortreffelijken invloed dien zij uitoefenen op de taktiek der nationale proletarische legeraardeelingen.

Zij dienen niet zoozeer de actie zelve der arbeidersklasse, als wel de juiste richting, welke de actie moet volgen, wil zij niet langs allerlei omwegen en over onnodige moeilijkheden in plaats van langs den meest korten en directen weg vorderen.

En het Congres van Stuttgart heeft in dat opzicht zijn voorgangers als bijv. Londen waar het anarchisme voorgoed werd verwijderd, Amsterdam, waar het deelnemen aan burgerlijke regeeringen werd veroordeeld, evenaard.

De gewichtigste beslissingen van het Congres betroffen de houding in zake de koloniale politiek en de verhouding van de twee machtige strijdvormen van het proletariaat, economische en politieke beweging.

De eerste zaak is van een geweldig en vooral een actueel belang, omdat de koloniale politiek in dit stadium van de kapitalistische ontwikkeling voor de groote heerschers der productiemiddelen het middel is geworden om den ondergang der kapitalistische wereld kunstmatig als 't ware te vertragen.

Het kwam er dus op aan, dat de Internationale scherp positie innam tegenover een zekere, in allerlei nationale partijen, uit zeer verschillende oorzaken ontstane neiging, om zich theoretisch voorloopig, en praktisch wellicht in de toekomst, bij de koloniale politiek neer te leggen als bij een noodzakelijken ontwikkelingschakel van het kapitalistische stelsel. De koloniale uitbreiding is, voorzeker, een noodzakelijke ontwikkelingsfactor van het kapitalisme, maar op precies dezelfde wijze als de werkeloosheid, de tienjarige periode van voorspoed en ineenzinking der productie, de massale ellende en onder-consumptie der arbeiders, het militarisme, marinisme en de rest, maar met dit onderscheid, dat in dezen tijd alle voor het proletariaat ongunstige ontwikkelingsfactoren van het kapitalisme, vooral de toenemende verarming door het goedkoop maken der productie en de toenemende druk van het militarisme, in haar hun voornaamste drijfkracht vinden en in haar samenvallen.

Het Congres had dus den plicht die neigingen in sommige nationale partijen te veroordeelen en heeft dit, zij 't dan ook na heftigen strijd, gedaan.

Die uitspraak van het Congres zal natuurlijk de geringe theoretische geschooldheid en het gebrek aan proletarisch inzicht bij velen niet wegnemen, maar het legt allen althans den plicht op in een zeer bepaalde richting te handelen. En wat de tegenwerping betreft dat het Internationale Congres in deze kwestie niet genoegzaam een positieve gedragslijn zou hebben aangegeven, dat het zich tot veroordeeling van de koloniale politiek zou hebben beperkt, geldt ditzelfde niet voor den strijd tegen het militarisme, tegen de werkeloosheid, kortom tegen het kapitalisme zelf?

Ook inzake de verhouding van economische en politieke beweging gaf het Congres een richtingslijn, des te waardevoller, waar op zekere hoogte harer ontwikkeling de vakbeweging, krachtens haar aard en strijdwijze, maar al te licht neiging krijgt om meer op zichzelf en haar bijzondere strijdwijze, dan op heel de beweging der arbeidersklasse te letten.

Hoe gewichtig ook de besluiten en discussies over de andere punten der dagorde waren, in belang bij deze staan ze niet geheel op dezelfde hoogte. Wel kunnen wij er nog van zeggen, dat ze alle doordrongen waren van denzelfden geest, die, dank zij den arbeid van mannen als Kautsky vooral, steeds bredere kringen van het socialistische proletariaat verovert, den geest van onze groote voorgangers Marx en Engels.

Naast het Internationale Congres, is het in de eerste plaats de proletarische machtontwikkeling in de landen, die aan de spits staan der kapitalistische ontwikkeling, welke onze aandacht vraagt: Duitschland, de Vereenigde Staten, Engeland en, uit het oogpunt van de wereldpolitiek der arbeidersklasse, Rusland en Oostenrijk niet minder dan Frankrijk, de machtigste geldkapitalist der wereld. In de Vereenigde Staten zoowel als in het Britsche Rijk heeft de socialistische arbeidersbeweging in het afgelopen jaar wezenlijk vorderingen gemaakt van groote beteekenis.

In Engeland ontwikkelt zich de groote massa der in de politiek zelfstandige Arbeiderspartij vereenigde arbeiders thans wel in sociaal-democratische richting hoewel de aansluiting der nieuwe bataillons arbeiders, die tot nog toe het burgerlijk radicalisme achterna liepen, telkenmale een remmende werking op die ontwikkeling uitoefent. Het gebrek aan theoretische kennis zal nog jarenlang een groote hinderpaal leggen op den weg van de Engelsche arbeiders en arbeidersleiders, die iets meer willen zijn dan de mannen eener zonder theorie op den duur steeds verkeerde practijk, maar de overwinning van den sociaal-democraat Grayson in een zuiver arbeidersdistrict is een zeer duidelijke aanwijzing geweest voor het verheugende feit dat de massa der Engelsche arbeiders eindelijk voor een inderdaad socialistische propaganda toegankelijk wordt. De door velen, ook aan onzen kant wel, gesmaade Gideonsbende, die jarenlang in de sociaal-democratische Federatie een schijnbaar wanhopig monnikenwerk verrichtte, heeft zich ongetwijfeld een belangrijke verdienste verworven door het feit alleen, dat zij een aantal der jongeren den weg heeft gewezen, die alleen voor de arbeiders ook in Engeland op den duur de juiste is.

In de Vereenigde Staten is de sociaal-democratie, niet-tegenstaande de schijn hertegen spreekt, zeker dichter bij de macht, verder gevorderd dan in Engeland of in het Britsche wereldrijk.

De schijn spreekt hertegen. Inderdaad: de sociaal-democratie heeft zich in de Unie, die 't verst op den weg der kapitalistische ontwikkeling is gevorderd, waar de productiekrachten reeds de vormen hebben geschapen, die naar alle waarschijnlijkheid het eerste tijdvak der socialistische productie zullen kenmerken, nog niet, als in Engeland, tot de derde groote partij op electoraal gebied weten te verheffen, waardoor de twee of meer burgerlijke partijen elkaar steeds meer naderen in de werkelijkheid, tot ze, als in Duitschland, nog slechts door frasen zich van elkaar onderscheiden. Maar dit is niet meer dan schijn, omdat de verovering der staatsmacht in de Vereenigde Staten naar alle waarschijnlijkheid niet volgens het Europeesche schema: toenemende electorale beteekenis (door deelneming aan de verkiezingen), mogelijk zal blijken.

De staatsinstellingen der Unie, die zoo zijn ingericht, dat de hoogste macht in den Staat niet berust bij de vertegenwoordigende maar bij de rechterlijke macht welke laatste in handen is der groote bezitters, zullen dit wel verhinderen.

Maar de Amerikaanse Sociaal-democratie maakt snelle vorderingen op het gebied der theorie; zij kweekt een elite van strijders, die de sterkste wapenen van het proletariaat, zijn theoretisch inzicht, prachtig beheerschen en aan den anderen kant nemen de klasseconflicten in de V. S. een steeds heftiger, steeds meer op dat van burgeroorlogen gelijkend karakter aan.

De Amerikaanse sociaal-democratie zal, dank zij haar theoretische geschooldheid, op het oogenblik, dat dit noodig is, eensklaps geweldige krachten om zich heen kunnen scharen.

Zoo zien wij dus dat en in Engeland en in de V. S., zij 't ook op geheel verschillende wijze, een groote vooruitgang merkbaar is.

v. R.

Onze dagpers en de Fransche „Demokratie”.

De Fransche Senaat is een krachtige rem tegen alle vooruitstrevende poging der Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Hier dient bemerkt te worden, dat onze dagpers deze kant van de Fransche democratie doorgaans in 't donker laat. Als eene hervorming door de Fransche ministeriele pers aangekondigd wordt, wordt ze met oorverdoovend tamtam als 'n begin der sociale omwenteling door onze dagpers gevierd; als het reeds ietwat bescheiden wetsvoorstel verschijnt, gaan de wierookvaten dezer pers weer aan 't zwaaien, trots de schuchtere kritiek van de „kleine onvolmaaktheden” der wet; als dan de wet in 't parlement besproken en gestemd wordt, gaat het spel voor de derde keer dag voor dag los, al wie geen steen op de plaats van het hart heeft moet in extaze voor de mannen en de daden der nieuwe democratische aera, voor het Fransche ministerie der sociale hervorming, heete tranen van liefde en bewondering storten; maar als dan de heele democratische heerlijkheid in den Senaat een einde neemt, of, op 't

allerminst genomen, voor de Fransche regeeringsbureaucratie doode letter blijft, dan hoort men er in onze pers geen woord meer over. Door die methode worden onder het „grootte publiek” de allerversekerdste begrippen over de werkelijke toestanden in Frankrijk aangekweekt.

Uit: Het Tijdschrift der Democratie door H. de Man.

Troelstra's politiek systeem der sociaaldemocratie.

III.

Wij hebben gezien, dat wat Troelstra ter verbetering van onze theorie voorstelt, geen steek houdt en voor onze practijk overbodig en zelfs schadelijk is. Ons blijft nu alleen nog over, de verschijnselen na te gaan, die het uitgangspunt zijner beschouwingen vormden.

Teleurstelling over de weinige vruchten, die het parlementarisme heeft opgeleverd, is dit uitgangspunt. Vreemd, van een parlementair leider, die het beste deel van zijn leven de parlementaire actie heeft gepropageerd en gevoerd, zulk een verzuchting te hooren.

De eenvoudigen van geest, die van een burgerlijk ministerie, als het zich maar liberaal en vooruitstrevend noemt, allerlei mooie hervormingen verwachten, mogen zich dit wel eens goed in 't oor knoopen. Of hebben wij hierin reeds den terugslag van de sociale onvruchtbaarheid van het zoo blij begroete en door ons in het zadel geholpen liberaal ministerie te zien? Maar, zal menig arbeider denken, waarvoor moeten wij dan bij verkiezingen ons zoo het vuur uit de sloffen loopen, als de resultaten van het parlementair werken volgens iemand, die het weten kan, zoo pover zijn? En dan is ons toch gezegd dat wij door de politieke actie zelfs het heele kapitalisme konden overwinnen. Hoe zit dat?

De teleurstelling geldt alleen voor de „positieve” resultaten in den toestand der arbeiders, d.w.z. voor de sociale hervormingen. Maar Troelstra verzuimt er bij te zeggen, dat 't parlement daar niet voor in de wereld is, en de arbeidersbeweging evenmin, zoodat men om die reden noch van een gebrekkigheid van de arbeidersbeweging, noch van een gebrekkigheid van 't parlement kan spreken. Vragen wij aan een Duitsch arbeider: wat heeft dat parlementarisme jullie nu eigenlijk opgeleverd? denkt men dan, dat hij op die paar gebrekkige sociale wetten zal wijzen, die gedurende 40 jaar algemeen kiesrecht tot stand zijn gekomen? Neen. Hij zal wijzen op zijn partij, die een half miljoen georganiseerde leden telt, op de socialistische pers, die ruim een miljoen lezers telt, op de twee miljoen vakverenigingsleden, op de drie en een kwart miljoen soc. dem.-kiezers. Hij zal wijzen op de massa kennis, ontwikkeling, zelfbewustzijn, fierheid, weerspannigheid, die thans in de vroeger zoo slaafsche en onwetende massa leeft, op de hechtheid der organisaties, die tot in de afgelegenste dorpen hun vertakkingen hebben, op de solidariteit, die deze massa's door-gloeit. Ziedaar, zal hij zeggen, de vrucht onzer parlementaire actie; natuurlijk niet van 't praten in 't parlement alleen, maar van onze heele actie met vergaderingen, geschriften, kranten, strooibiljetten, etc., waarvan de strijd in het parlement het middelpunt vormt.

Voor teleurstelling, voor pessimisme is dan ook werkelijk geen plaats, als men de vruchten maar zoekt waar ze werkelijk zijn; niet in de papieren wetten, maar in de levende menschen. Die vruchten zijn niet vele sociale hervormingen, maar de geweldige toename in *macht* der arbeidersklasse. En daar deze macht de noodzakelijke voorwaarde is, om het kapitalisme te overwinnen, zien wij hier de groote beteekenis van den parlementairen strijd voor de komst van het socialisme. Alleen hij kan van teleurstelling spreken, die de echte groote winst en vooruitgang niet ziet, en ze zoekt op een plaats, waar ze niet liggen kan.

Nu bestaat al ons parlementaire werken in een voortdurende strijd om allerlei hervormingen, en deze strijd om hervormingen is het dus, die het middel vormt om tot een algeheele revolutionaire ommekeer te komen. De belangentegenstelling voert tot voortdurende strijd om elk tastbaar, apart ding, dat in wetgeving of arbeidspraktijk voorkomt: dan is 't een veiligheids-, dan een onderwijs-, dan een belasting-, dan een kiesrechtartikel, dan de arbeidstijd of de loonregeling. Altijd is 't een punt van fellen strijd tusschen de vertegenwoordigers der arbeiders en die der bezitters. Wat ook als onmiddellijk resultaat voor den dag komt, altijd maakt deze strijd sommige arbeiders de oogen open, leert anderen de werkelijkheid beter doorzien dan vroeger, drijft den een tot aaneensluiting, spoort de angesloten tot vaster solidariteit, tot grooter opofferingsgezindheid; hij takelt het aanzien

der burgerlijke partijen bij de volksmassa verder af, en doet het aanzien van onze partij stijgen. Zoo revolutioneert de dagelijkse strijd—in stakingen zooged als in 't parlement — de hoofden en brengt ons steeds nader bij ons einddoel, de revolutie d. i. de geheele verovering der politieke macht.

Deze eenheid van hervorming en revolutie het kernpunt van onze taktiek, wordt echter door velen nog altijd niet begrepen; blijkens zijn uitlatingen, ook door Troelstra niet. Voor hem is het opstellen van uitgesproken revolutionaire eischen in tegenspraak met het aanvaarden ook van de kleinste verbetering voor de arbeidersklasse, die in 't parlement te krijgen is. Voor hem is elk optreden van ons in het burgerlijke politieke stelsel een onprincipiële daad! Wanneer zoo zijn geheele praktische werkzaamheid voor het socialisme ook daar waar ze voortreffelijk was, hem zelf onprincipiël lijkt, is het geen wonder, dat hij het onderscheid tusschen principiël en onprincipiël optreden in het parlement niet meer ziet; het verschil tusschen de richtingen wordt ten onrechte in de parlementaire taktiek gelegd, zegt hij zelf, terwijl ze alleen ligt in de toekomststaat, die men zich voorstelt. Dan wordt het ook begrijpelijk, waarom hij in kritiek van zijn onprincipiël optreden nu en dan niets kon zien, dan aanvallen op zijn persoon. Maar wat een radeloosheid in de beoordeeling van ons practisch werken! Tot nog toe troffen wij die alleen bij anarchisten aan, die ook beweerden, dat al ons winnen van kleine verbetering, ons prutsen en oplappen aan het innerlijk rotte kapitalisme, in strijd was met ons verheven ideaal. En wij moeten dus nu tegen Troelstra — hoe gek het ook lijkt — hetzelfde aanvoeren, waarmee wij vroeger de anarchisten bestreden. Wij zijn niet een partij, die een bepaald toekomstplan wil verwezenlijken, die de tegenwoordige maatschappij in slecht en verkeerd vindt, en deze dus zoo gauw mogelijk wil opruimen. Maar wij zijn een partij, die den klassenstrijd voert en hem natuurlijk alleen voeren kan in de gegeven omstandigheden, kapitalistische maatschappij en burgerlijke staat; een partij, wier eenigst streven is, in dezen strijd de eigen macht zoo veel en zoo snel mogelijk te vergrooten, tot wij den vijand kunnen overwinnen, en die weet en vooruitziet, dat dan maatschappelijke productie voor ons het eenige en noodzakelijke middel is, om onze ellende op te heffen. In dezen klassenstrijd is het parlementair werken ons een wapen, de strijd om hervormingen een strijdmiddel; daar wij in het heden moeten strijden, kunnen wij niet anders, dan van alle middelen gebruik maken, die deze maatschappij aanbiedt. Is het gebruik maken van burgerlijke instellingen voor onzen strijd onprincipiël, dan wil dat zeggen: in de kapitalistische maatschappij voor het socialisme werken is onprincipiël. Was het een burgerlijk professor, die zoo iets zei, men zou de schouders ophalen; maar het is de politieke leider der Nederlandsche sociaal-democratie, die zulke opvattingen uitsprekt. Het is het overhoord gooien van de aanwinst van het wetenschappelijk socialisme van Marx en Engels en terugkeer tot de utopistische opvattingen. A.P.

Afrikaander-Brieven.

I. Immigrantensocialisme.

Het heeft lang geduurd eer het Amerikaanse proletariaat van een sectarische groep van geïmmigreerde Europeesche socialistische beweging. Wel is in Noord-Amerika die Duitsch-Socialistische secte nog niet dood, maar alle tekenen wijzen er op dat, naast haar, en over haar heen, een krachtige, nationaal-Amerikaansche beweging geboren wordt, die aan de toekomst heel veel moois belooft. Maar met dit voorbeeld voor oogen, zou het toch verstandig zijn, voorzichtig om te gaan met de socialistische groepen van andere nieuwe landen, b.v. Zuid-Afrika.

Ik denk aan een meeting van socialisten, die een tijdje geleden op het marktplein van Johannesburg werd gehouden. Die meeting was belegd door de *Independent Labour Party* (een Engelsche Socialistische organisatie in Transvaal), de Duitse *Arbeiter Verein Vorwärts*, de Italiaansche *Socialistische Federatie* en de *Russisch-Joodsche Bund*. Er waren roode vlaggen. Op één stond het opschrift: „Proletarier aller Länder vereinigt euch.“ Op een tweede: „U prosueje sloboda u sdruzenja moc' u slogi objeda.“ Ik hoop dat de verslaggever die woorden correct heeft gecopieerd en zetter en corrector er geen fouten hebben ingebracht. Wat de woorden beteekenen, weet ik niet. En dat zullen waarschijnlijk 90% van de bij de meeting aanwezigen ook wel niet geweten hebben. Er werden stroobilletten verspreid waarin in het Engelsch, Hollandsch, Duitsch, Italiaansch, Fransch, Russisch en Hongaarsch het doel der meeting werd uiteengezet. Misschien was er op het papier geen plaats meer, want had men alle arbeiders van Johannesburg met die stroobilletten willen bereiken, dan had er ook een stukje in het Grieksch, Armenisch, Finsch, in enkele kaffer-talen, en nog een paar talen moeten zijn. Want de arbeiders-bevolking van Johannesburg is cosmopolitisch, als wellicht geen andere in de wereld. Wel is het Engelsch-sprekende element dominerend, zoo niet in getal, dan toch door invloed en een zekere geprivilegieerde positie. Maar duidelijk was, dat een Hollandsche vereeniging ontbrak. Nu is de meerderheid van de in Zuid-Afrika wonende blanke bevolking Hollandsch sprekend. En zeker de helft

van die bevolking behoort op het oogenblik tot de ge-expropriëerden. En een heel groot deel van die onteigenden verstaat niets anders dan zijn eigen moedertaal, het Afrikaansch-Hollandsch. Toch werd op de meeting, die, volgens de verslagen, door een vrij groot aantal Afrikaners was bezocht, geen enkel woord Hollandsch gesproken.

Behalve dit deel van de niet-geïmmigreerde bevolking, wonen er in Zuid-Afrika miljoenen van kaffers, die de groote massa van ongecofende arbeiders leveren, een menigte van bastaards, met Afrikaansch Hollandsch als omgangstaal, die over de lengte en breedte van het Zuid-Afrikaansche vaste-land de half-gecofende arbeiders leveren; verder Arabieren, Hindoes, en andere vertegenwoordigers van niet zoo heel onbeschaafde, niet-Kaukasische rassen, om van Japanners en Chinezen niet te spreken. Al die menschen, die de overgrote meerderheid der bevolking uitmaken, worden bij de hoofdzakelijk Engelsch getinte Socialistische propaganda, geheel buiten beschouwing gelaten. En ofschoon weer de overgrote meerderheid van die meerderheid tot de blijvende bevolking van Zuid-Afrika behoort, nemen de arbeiders-immigranten bijna voortdurend tegenover die meerderheid een vijandige houding aan. De Europeesche immigranten vormen een geprivilegieerde klasse van arbeiders. Zij verdienen een betrekkelijk hoog loon. Zij zijn alleen werkzaam als gecofende arbeiders, en in een zeer groot aantal gevallen, uitsluitend als opzichters over gekleurde arbeiders. In de goudmijnen van de Witwatersrand is het zelfs voor geboren Zuid-Afrikanen, voor blanken evengoed als voor immigranten arbeiders, zoo goed als onmogelijk werk te vinden, ook als zij de noodige bekwaamheid er voor bezitten.

Met deze feiten voor oogen, zal men goed doen aan de Socialistische beweging van Zuid-Afrika, niet direkt al te groote beteekenis te hechten. En het komt mij voor, dat even voorzichtig moet worden omgegaan met de bewegingen in enkele Zuid-Amerikaansche staten. Dit socialisme is vaak niet gegroeid uit de economische verhoudingen, maar meegenomen uit het land dat de immigranten, om welke oorzaken dan ook, hebben verlaten. Zoodra zij in het nieuwe land zijn aangekomen, worden zij vaak, als de eerste de beste alleen-vakvereenigingsman, de economische vijanden van de ingeboren bevolking, en van alle andere immigranten die hun concurrentie kunnen aandoen en hun geprivilegieerde positie kunnen aantasten. In plaats dat zij de economische ontwikkeling van hun nieuwe vaderland komen dienen, worden zij daarvan de sterkste tegenstanders, daar hun doel vaak alleen en uitsluitend is, vooral in landen als Zuid-Afrika, om de technische achterlijkheid van de ingeboren bevolking, te hunnen voordeele uit te buiten.

Zoals de immigrante arbeiders uit Amerika, Europa en Australië staan tegenover de ingeboren, blanke en gekleurde bevolking van Zuid-Afrika en de immigranten van Aziatische rassen, zoo staan de Amerikaansche en Australische arbeiders tegenover de nieuwe immigranten, uit landen met lager levensstandaard dan de hunne. Maar waar het mogelijk is, dat *Europesche* immigranten, in het laatste geval, na een of meer geslachten, worden opgenomen in de reeds aanwezige bevolking, Amerikanen en Australiërs worden, daar is zulke samensmelting, tusschen Kankasiërs en Aziërs en b.v., bijna geheel onmogelijk. Dat wil niet zeggen, dat er geen vermenging van rassen kan plaats vinden, maar die vermenging is in strijd met de zedelijke begrippen die in het betreffende land heerschen, en de kinderen, die uit zulke gemengde huwelijken, in Zuid-Afrika b.v. bij de wet verboden, geboren worden, vormen een nieuwe klasse van gedeclasseerden, die in de ogen van alle andere het land bewonende rassen, lager staan dan de laagsten.

De kwestie van immigratie, en, in verband daarmee, van kolonisatie, is dan ook volstrekt niet zoo eenvoudig. Zoals de toestanden in Amerika en Australië zijn, zijn ze werkelijk nog simpel, vergeleken met de toestanden als thans door Zuid-Afrika, de zuidelijke staten van Amerika en een aantal Zuid-Amerikaansche staten worden gegeven. En de beloften van socialistische gedelegeerden uit die landen om de Europeesche vakarbeiders van hun landen tot socialisten te bewerken, die de broederschap zullen brengen in plaats van de hardnekkig vastgehouden privilegiën dier arbeiders, hebben vooralsnog problematische waarde. Wat van een volgend internationaal congres in deze materie mag verwacht worden, is, dat het de beginselen opstelt, volgens welke de socialisten van de bedoelde landen zich hebben te houden, in aangelegenheden waar het geldt volken en rassen met geheel anderen levensstandaard, geheel andere tradities, geheel andere levensopvattingen, opgegroeid met geheel andere rasse-instincten te trekken binnen de Sociaal-Democratische eenheid.

Kapitaal en arbeid.

Loonen en levensmiddelen.

Omtrent de verhouding der loonen tot de eerste levensbehoefte deelt 't handels- en arbeidsbureau der Vereenigde Staten de officieele cijfers mee der laatste 7 jaren. 't Gemiddelde over de jaren 1890/99 vaststellende op 100 zijn de cijfers:

	Uurloonen	Levensmiddelprijzen.
1900	105.5	101.1
1901	108.0	105.2
1902	112.2	110.9
1903	116.3	110.3
1904	117.0	111.7
1905	118.9	112.4
1906	124.2	115.7

De oorzaak der loonsteiging over 't laatste jaar wordt niet meegedeeld.

Dat men overigens niet al te veel vertrouwen kan schenken aan de officieele loonstatistieken, blijkt uit een verslag der New-Yorksche timmerlieden. De officieele statistiek bepaalt de loonen op 12-30 dollar, 't jaarlijksch inkomen op 1000 dollars (2500 gld.) Van

de leden der afdeeling waren in den tijd van een goede conjunctuur ongeveer $\frac{1}{3}$ werkloos. Men kan, zegt de afdeeling veilig aannemen, dat 1/3 der timmerlieden gemiddeld zonder werk is, d. w. z. dat 't loon niet 1000 doch 650 dollars bedraagt. 't Gemiddelde loon bedraagt dus 13 dollars per week in plaats 19.16, zooals de officieele statistiek aangeeft.

Ondernemerswinst.

De firma Krupp keerde over 't jaar 1906/07 een dividend uit van 10%, wat de kleinigheid bedraagt van 18 miljoen Mark. Bovendien was 't nog mogelijk 5 $\frac{1}{2}$ miljoen voor reserve te bewaren en 1 miljoen te gebruiken voor haar arbeidersstichting. De familie heeft alzo gedurende 't laatste jaar per dag rond 30.000 gulden „verdiend“. Per hoofd bedraagt dit voor elken arbeider 240 gulden. 't Was derhalve een goed jaar — voor de firma.

Brieven uit België.

IV. Congressen.

Evenals in Nederland houden de arbeiders ook hier op den dag van het „Vrede op aarde“ hun jaarlijkschen wapenshow. Wij willen het een en ander daarvan vermelden.

Wij veronderstellen bij de lezers van dit blad de kennis, dat er in België sinds anderhalf jaar een strijd werd gevoerd over al-oi-niet-aansluiten van vakbonden bij de Werklieden-Partij, de strijd tusschen de zgn. „onafhankelijke“ en de socialistische vakbonden. Het Belgische vakverbond, organisatie van de zgn. „onafhankelijken“, is een misschien niet organisch, dan toch mechanisch voortgebracht produkt van enkele leiders van het Nederlandsche Verbond van Vakvereenigingen.

Gelijk het Belgisch leven het in 't algemeen niet stellen kan zonder een weinig bluf, zoo was ook dit Vakverbond direkt met deze uiterlijke eigenaardigheid behept. April 1907 werd het opgericht met 12000 leden van Verviersche textiel-arbeiders, Luiksche en Charleroische sterk anti-parlementair getinte arbeiders zgn. anarchisten benevens voornamelijk de Antwerpsche diamantbewerks met velelei, finantiël van hen afhankelijke, organisaties.

Na April zou men zich al voorbereiden op het in deze Kerstdagen te Luik te houden Congres om dan een goed, degelijk ingericht „plan de campagne“ vast te stellen.

Het pasgeboren wicht geeft echter aan de tegenstanders der „onafhankelijken“ dus aan de socialistische vakbonden, alle recht te spreken van een doodgeboren kind. In de ongeveer 8 maanden van zijn bestaan liet het letterlijk niets van zich hooren. Alles was in voorbereiding. „In studie“ gelijk het Kiesrecht-vraagstuk bij de Nederlandsche Anti-revolutionairen. En toen de resultaten van deze „studie“ uit een practisch licht zouden blijken, toen de groote schare uit heel België naar Luik zoude optrekken, om daar daadwerkelijk haar ernst te toonen, toen... kon het Congres niet doorgaan, omdat... ja waarom? Zoo „men“ zeide, hadden de vakbonden geen uitnodiging ontvangen, waarvan de oorzaak of aan de „post“ moest liggen of aan de „voorbereiding“.

In elk geval blijkt uit deze onbeholpen leiding en verwarring allertreffendst het groote verschil dat er nog bestaat tusschen het Belgische Vakverbond en het N. V. V.

Van verwarring gesproken, het anti-Clericaal Congres van Socialisten en Liberalen had deze Kerstdagen plaats onder de bij uitstek socialistische leiding van Hector Denis, Terwagne, De Greef, George Lorand enz.

Er werd daar vooral over de verkerikaliserings van het onderwijs en de „pouvoirs publics“ (de openbare lichamen) gesproken, en over de wensch om het clericaal ministerie omver te kegele.

Er deed zich een karakteristiek incident voor.

In de „Jeunes Gardes“ (Jonge Wachten, Belgische Zaaier) bestaat reeds enkele jaren en ontkiemt steeds meer en meer een wezenlijk socialistisch bewustzijn. Een dier „Jonge Wachten“ protesteerde tegen de liberaal-socialistische Kartel-politiek. Dit scheen voor de chefs van het Congres „grober Unfug“. In een socialist van Charleroi schold den jongen partijgenoot, uit wien het socialistisch bewustzijn sprak: „Pourbaix“ (politie-spion, „Anarchist“).

Welk een verwarring!

Ook de Syndicale Commissie van de Werklieden-Partij hield haar Congres, het negende.

Er waren ongeveer 176 afgevaardigden aanwezig, vertegenwoordigende 94000 aangesloten leden. Het groot getal afgevaardigden vindt zijn oorzaak daarin, dat ook de bij de Werklieden-Partij aangesloten politieke secties afgevaardigden mogen zenden naar het Syndicaal Congres, zonder beslissende maar met een adviseerende stem.

Sinds het vorig jaar is het aantal leden met ongeveer 20000 gestegen, een niet onbelangrijk aantal.

Het Congres hield zich voornamelijk bezig met een door Anseel ontworpen plan tot inrichting van een „Nationaal Reverse-fonds voor Werkstakingen.“

Deze kas zou ten doel hebben om ingeval zwakke organisaties in den strijd moeten (en dat gebeurt hier veel), onmiddellijk bij te springen, zonder dat direct op de „liefdadigheid“ een beroep zou moeten worden gedaan.

Evenwel de Belgen, vooral de Walen, hebben nog steeds het land aan hooge contributiën, en worden bovendien (vooral in de Borinage, de mijnwerkersstreek) gekenmerkt door hun antipathie tegen centrale vakbonden en hun sympathie voor het federalisme, in den zin nl. van sterk anarchistisch getinte vereenigingen.

Wel is waar, wat Huysmans zeide, dat men eerst plaatselijk voor sterke kassen diende te zorgen, maar de voornaamste oorzaak van tegenzin tegen het voorstel was gelegen in de afkeer van verhooging der contributie. De aangesloten zouden 10 centiemen (ongeveer 5 cent) per lid en per week meer moeten betalen, en zoo zou in korten tijd 100.000 à 150.000 francs bijeengebracht kunnen

worden als „eerste hulp in nood.“ Of nu al het groote orgaan van kooplieden en bankiers „Le Matin“ te Antwerpen zulk een kas misschien in een „Caisse de Grévi-culture“ (tot kweeking van stakingen) zou omdooopen doet niets af aan het feit, dat die kas een goed strijdwapen zou zijn, indien de bonden zelve zich eveneens en tegelijkertijd financieel sterk zouden maken.

Evenwel met een motie werd aan dit plan een fatsoenlijke begrafenis bezorgd, d. w. z. men zal het bestudeeren en het volgende jaar weer eens bespreken.

De overige punten waren van minder belang. De afgescheidenen van Verviers zijn weer teruggekeerd tot de Syndicale Commissie.

Getracht zal worden, de nog buiten de socialistische arbeidersbeweging staande 40000 mijnwerkers tot aansluiting te bewegen.

Alles bijeen genomen, was dit Congres van de socialistische vakbonden een succes. Deze vakbonden gaan steeds voorwaarts. Voor ons, die de „onafhankelijkheid“ van de vakbeweging niet als stokpaard opvatten, is het van belang dat deze vakbonden als organisatorisch onderdeel van het geheele verband der socialistische arbeidersbeweging onder omstandigheden kunnen voorwaarts gaan. Zij hebben onze sympathie en wij wenschen hun een snelle aanwas toe.

Economische Kroniek.

Handels- en Kantoorbedienden.

Het is voor den Sociaal Democraat een dankbaar werk, zoo nu en dan eens een uitstapje te wagen op het gebied van het niet direct industriële leven, en de maatschappelijke verhoudingen na te gaan, waaronder zij leven, die loontrekkenden zijn in de sfeer van het handelskapitaal.

Zoo het domein van de „nieuwe middenstand“ ergens te vinden moet zijn, dan toch wel hier. De kantoor- en handelsbedienden maken relatief slechts een gering aantal uit tegenover het groote leger der industrie-proletariërs. Eene verbetering dus in het lot van de commerciële arbeiders kost de kapitalistische klasse veel minder dan een even groote verhooging van het levenspeil van het industrie-proletariaat. Bovendien — zoo zou men in het eerste oogblik geneigd zijn te zeggen — de uitbreiding van den wereldhandel op steeds groter trap doet in de kringen van het handelskapitaal den vraag naar geschoolde krachten steeds meer en meer stijgen.

Echter ook in die sfeer, waar het kapitalisme zijn meerwaarde realiseert — een sfeer voor den individueelen kapitalist veel belangrijker nog dan die van de productie der meerwaarde —, spitsen zich de klassteegenstellingen zich hoe langer hoe meer toe! Hun, die het eigentlijke werk van het handelskapitaal verrichten, de omzetting van het product in geld, m. a. w. hun die de verkoop en daarbij noodzakelijke administratie verrichten, het handels- en kantoorpersoneel, valt slechts een uiterst gering deel der ingehaalde meerwaarde te beurt, nauwelijks genoeg om te leven!

Reeds Engels wees er in 1894 op, dat honderden Duitsche Handelsbedienden, „bekend met 3 of 4 talen in de City te Londen te vergeefs hunne diensten aanbieden voor 25 shilling per week.“ Want het kapitalisme zorgt er wel voor, dat er ook in het handelswezen een reserveleger van proletariërs bestaat, toegerust met de noodige commerciële kennis. En de concentratie van het kapitaal bewerkt steeds weer de vergroting van dit reserveleger. Wanneer 10 fabrieken in één trust worden vereenigd, kunnen misschien, hoe onwaarschijnlijk ook! alle industriearbeiders uit de tien vroegere bedrijven aan de nieuwe instelling werk vinden, maar van het handelspersoneel zal minstens de helft wel overbodig worden.

En dat stelt den kapitalisten in de gelegenheid steeds meerdere eischen te stellen voor minder loon. Spaansch en Italiaansch, Russisch en Chineesch te kennen het zijn in Londen reeds onbuitensporige eischen geworden.

Een onwonderbaar bewijs van den lagen loonstandaard der handelsproletariërs hier te lande geeft de Algemeene Nederlandsche Bond van Handels- & Kantoorbedienden in zijn jaarverslag voor 1907.

Deze Bond hield een enquête onder zijn leden over de loonen door hen verdiend en deelt het resultaat in zijn Jaarverslag mede, echter vooraf zeggend, dat de algemeene toestand slechter is, dan men uit de cijfers zou opmaken; dat het gepubliceerde materiaal niet geeft „den werkelijken toestand der bedienden; dat de cijfers ongetwijfeld te gunstig zijn.“ Het Bestuur wijst er op, dat dit een vanzelf sprekend feit is, „daar het niet de slechtst betaalden onder ons zijn, die zich het eerst gaan organiseren.“

Wat blijkt er nu uit deze te gunstige statistiek?

109 van de 250 ongehuwde kantoorbedienden, en 66 van de 82 gehuwden verdienen minder dan 175 per maand, d. w. z. minder dan 18.30 per week. En als men dan bedenkt, dat meer dan 7% van de leden van dezen Bond te Amsterdam gevestigd zijn, in de hoofdstad van ons land met zijne hoge huren, duur leven, dan begrijpt men, welke sociale ellende uit deze cijfers spreekt.

En van de 10 meer dan veertigjarige kantoorbedienden verdienen 13 minder dan 175 per maand! Een eigenaardige, nieuwe middenstand niet waar Professor Treub?

Marx is duizend, en nog eens duizendmaal weerlegd! En toch, wonderlijk! de feiten schijnen maar niet te willen, zooals de Marx-critici het verlangen. Wij Marxisten hebben ook over handels- en kantoorbedienden een „dogma“, sprekende van hunne dalende loonen en hogere eischen waaraan zij hebben te voldoen.

Wij zweren nog steeds bij de woorden van den Meester neergeschreven in zijn werk „Das Kapital“: „Op enkele uitzonderingen na, daalt derhalve door de ontwikkeling van het kapitalisme het loon van deze menschen, terwijl hun arbeidsgeschiktheid toeneemt.“ S. D. W.

Uit de Vakbeweging.

Kerstcongressen.

De Kerstcongressen van de vakbeweging zijn niet belangrijk in aantal en dit jaar ook niet bijzonder van inhoud. Dat der „Vrije Metaalbewerkers“ is zeer zeker

wel 't meest levende voorbeeld, uit welk een wanhopige poel van wanbegrip en warhoofderij enerzijds en onduidelijk en onbewust klassebesef anderzijds zich langzamerhand onze vakbeweging heeft ontworsteld. In een reuzenarbeid, dat staat daarmee tevens vast, wacht onze partijgenooten in de metaalindustrie nog, voor en aler zij het grootste deel van hun vakgenooten hebben doen inzien, dat hun eigenbelang 't voeren van een redelijke vakactie, hen moet brengen in den modernen vakbond. Maar ook en vooral, wat een enorme taak 't zal zijn, die groote massa van onze klassegenooten in dit bedrijf werkzaam en behoorende tot misschien de grootste vakgroep van geschoolden arbeid in ons land, tot 't noodige klassebesef te brengen, hen te overtuigen van de noodzakelijkheid, mede deel uit te maken van 't groote, internationale proletariaat, dat in andere landen reeds zoo veel sterker optrekt ter verovering van de maatschappelijke macht.

Even moeilijk zal 't zijn — ook daarvan heeft een der congressen, dat der Scheeps- en bootwerkers — ons doen zien, deze organisatie en haar leden te brengen op 't standpunt waar zij behooren te staan. En dat des te moeilijker, naar mate de arbeiders in 't havenbedrijf gemakkelijker kunnen aangevuld en gerecruteerd worden uit ongeschoolde arbeiders van 't platteland. Al verliezen we natuurlijk hierbij niet uit 't oog, dat 't niet steunen van de Rotterdamse staking zeer zeker zijn invloed niet onthouden heeft op de stemming over 't voorstel tot aansluiting bij 't N. V. V. toch heeft de discussie van een aantal der afgevaardigden doen zien, hoe betrekkelijk ver deze vakbond nog van 't standpunt der moderne vakbeweging verwijderd is, hoe nog een vijandige verhouding aanwezig is tusschen de sociaal-democratie en haar. En we mogen gerust zeggen, zoolang deze niet verdwenen is, zal ook de moderne vaktaktiek en 't zich één voelen met de geheele moderne vakbeweging in den strijd tegen 't kapitalisme niet zijn intrede in zoo'n vakbond doen. Ook daar dus voor onze partijgenooten een moeilijke, zware arbeid tot bewustmaking dier groote, voor ons in een handelslandje als 't onze bij uitstek is, zoo belangrijke groep strijdmakkers in den klassenkamp.

Ons eerste wapen, dat we ons voorhands in den klassenstrijd hebben te veroveren, is 't wapen van 't algemeen kiesrecht. Ook voor de vakbeweging. Arbeidswetgeving zonder dat is een zaak, die, byzondere omstandigheden daargelaten, nog nooit is voorgekomen. Dat de vakbond dien strijd dus steunen moet, spreekt voor zich zelve, al schijnt 't een redacteur als die van 't blad van den Alg. Bond van Handelspersoneel, dat het den arbeiders niet zal brengen, wat zij denken. De in Duitschland niet wel denkbare uitzondering, dat leiders van vakbonden, redacteuren van vakbladen, geen sociaal-democraten zijn, d. w. z. zoo weinig inzicht hebben in eigen strijd, dat een goede voorlichting wat 't karakter daarvan betreft, zeker niet van hen verwacht kan worden, laat in deze vereeniging duidelijk de nadelen daarvan zien. Doch 't zijn geen zeldzame uitzonderingen, helaas, in onze vakbeweging, de leiders van hoofdbesturen en afdelingen, die zooals zij dat noemen, van den vakbond „geen bijwagening der politieke partij“ willen maken.

Een eenigermate gelijkkluidend verwijt tot de redactie van 't vakblad gericht, vinden we terug in 't congres der Handels- en Kantoorbedienden. Ook daar wordt blijkbaar de drang gevoeld, 't vakblad tevens te doen zijn een tribune voor de ontwikkeling van 't klassebesef bij de leden, althans dit te doen in meerdere mate. En zeer zeker zal 't in een dergelijke vakbond nog meer noodzakelijk zijn dan in eene van niet-hoeden-proletariërs, omdat de ontwikkeling van dat besef, zonder welke een goede vakstrijd niet mogelijk is, daar nog meerdere bezwaren ondervindt. Vrees is in deze wel de meest slechte raadgever.

De partijgenooten in den onderwijzersvakbond hadden ditmaal daar een zeer zware taak. De burgerlijke elementen hadden schijnbaar al hun krachten ingespannen, de propaganda voor de goede vaktaktiek zooveel mogelijk te bemoeilijken. Die aanval is afgeslagen. Er waren gelukkigerwijze nog min-reactionnaire elementen genoeg aanwezig, om te verhoeden, dat zelfs afdelingen die reeds jaren met de plaatselijke moderne arbeidersbeweging den strijd meevoerden, dit voor 't vervolg te beletten, al werd dan ook 't voorstel tot aansluiting bij 't Kiesrechtcomité met overgrote meerderheid verworpen.

De conferentie, die 't Partijbestuur met de soc. dem. onderwijzers voor 't congres hield, had klaarblijkelijk dit gelukkige gevolg gehad, dat een der sterkste verdedigers van 't verbod der afdelingen tot meedoen aan kiesrecht- of meibeweging, de redacteur van 't vakblad Joosse, dit niet meer deed in zijn qualiteit als partijlid. Welk een verbazende schade voor de ont-

wikkeling van 't klassebesef in deze door zijn aard toch reeds meer burgerlijke vakbond, diens optreden voordien gedaan heeft, is moeilijk te bepalen. Niet alleen dat deze partijgenoot van meening was, dat de vakbond niet den kiesrechtstrijd mocht medevoeren, niet mocht aangesloten zijn bij 't N. V. V., dat de afd. zich moesten onthouden van den strijd met de arbeiders mede te voeren en deze meening in 't vakblad en in den vakbond verdedigde; hij nam zelfs de leiding van de burgerlijke reactie ter bereiking van dit doel op zich. En onze partij zou de onderwijzersvakbeweging voor groot nadeel hebben behoed, zoo zij het snood bedrijf van dezen partijgenoot eerder hadde verhinderd.

En al is de voorspelling in de Volksonderwijzer, 't orgaan der soc. dem. onderwijzers, in een gedichtje geuit:

Eenmaal Joosse komt de dag
 Dat de werkers niet meer dulden
 Kameraden in hun kamp
 Die hun roeping zoo vervulden,

niet voor hemzelve vervuld geworden, onze partijgenooten in den vakbond der onderwijzers wenschen we geluk, dat hij mede is gaan behooren tot de greep der renegaten, die in dien vakbond 't gevaarlijkst zijn, zoolang zij nog in naam partijlid zijn, in wezen behooren tot een burgerlijke reactie. C.

Ontvangen Boeken.

Het Tijdvak der Democratie, door H. de Man, met een voorrede door Henriëtte Roland Holst. Gent 1907.

Onze Belgische brievenzender zendt ons de volgende bespreking van deze ongeveerd goedkope brochure uit de reeks „Abonnement Germinal“ (12 brochures per jaar voor 1 franc):

Een verblijvend teeken kan deze brochure, in het Vlaamsch (Nederlandsch) geschreven, genoemd worden.

De Man, uit de Socialistische Jonge Wachten (Belgische Zaaier) voortgekomen, later de school der Duitsche sociaal-democratie doorloopen hebbende en tot 1 Januarij, internationaal secretaris van de Socialistische Jeugd-Organisatie, heeft in deze brochure de desillusies van de moderne burgerlijke democratie aangetoond. In volgorde worden enkele groote naties: Rusland, Oostenrijk, Duitschland, Frankrijk, Engeland besproken. In het kort bestek van zulk een brochure wordt vaak zeer juist de kloof opgedekt tusschen de proletarische en de burgerlijke democratie. Toch zullen ons eenige opmerkingen geoorloofd zijn.

Oneens zijn wij het met De Man, dat Amerika in dit opzicht niet te vergelijken zou zijn met Europa. De demagogische democratie aldaar als karakteristiek verschijnsel, hoe n.l. in de kapitalistische groot-industrie een burgerlijke klasse met afschuwelijk cynisme en politieke eerloosheid de democratie toch in haar vaandel durft schrijven, laat best een vergelijking met de Europeesche politieke stand toe. Het zou van belang zijn geweest, de in burgerlijke en ook wel in arbeiderskringen ingevreten valsche en bedrieglijke reputatie, die de zgn. Amerikaanse democratie heeft, hier kritisch te bekijken.

Wat Duitschland betreft heeft De Man de feiten van ons theoretisch standpunt gezien, zooals dat met de jongste onttaarding van de liberale „democratie“ in Duitschland door de bloc-politiek zoo noodig was.

Maar al-te-ver gedreven „revolutionaire“ opvattingen moeten wij beslist bestrijden, en wij begrijpen niet goed, dat partijgenoot Roland Holst bijv. niet gewezen heeft op wat De Man zegt op blz. 69 omtrent de Confédération Générale du Travail, het „revolutionaire“ Fransche syndicalisme: „Ten onrechte en niet altijd te goeder trouw wordt deze beweging in het buitenland meermalen als anarchistisch verdoemd.“ Is zij dat dan niet, met Griffuelhes e. a. aan het hoofd? Elders zegt hij zelfs, dat „de theoretikers van het revolutionair syndicalisme het volle recht“ hebben, „zich bij hunne formulering op de principen van het Marxisme te beroepen!“ Wij zijn zoo vrij dit te betwisten.

Verder schrijft De Man: „In werkelijkheid echter is (dit syndicalisme) niets anders dan eene onvermijdelijke, heilzame en verbeugende reactie van het den economischen klassenstrijd strijdende proletariaat tegen de afwijkingen van de Fransche (socialistische) beweging naar de kleinburgerlijke democratie.“ Zouden onze Fransche Marxistische partijgenooten als Jules Guesde, Lafargue enz. met deze onjuiste interpretatie akkoord gaan?!

Juister was indertijd Pannekoek, toen hij (letterlijk hebben wij het op het oogenblik niet bij de hand) ongeveer dit zeide: De afzaking van een deel van het revolutionaire proletariaat naar het anarchisme moet verklaard worden door het streven der revisionisten, de burgerlijke politiek al te veel te volgen.

En ten slotte nog een opmerking: Waarom is België zoo angstvallig behandeld? Waar De Man de brochure juist voor België heeft geschreven, daar was het zaak geweest, de onomwonden waarheid omtrent de Belgische politiek den arbeiders met de paplepel, dus in brochurevorm, in te geven. De teering moet toch geworpen worden... ook in België.

Maar, lezers, deze opmerkingen doen niets af aan de waarde van de brochure. Ze is voor den oogenblikkelijken politieken toestand zeer nuttig; ze is omtrent de zeer betrekkelijke waarde van de burgerlijke democratie hoogst leerzaam. De brochure behoort door al de lezers van dit blad, door alle socialistische arbeiders gelezen te worden. Ze is voor België een verblijvend teeken.

[Niet om het lezen der brochure overbodig te maken, maar juist om de aandacht op haar te vestigen, zullen wij van tijd tot tijd eenige belangrijke aanhalingen omtrent de „democratie in Frankrijk“ uit De Man's geschrift in dit blad opnemen. RRD.]